

II Ogólnopolskie Seminarium z Historii Farmacji „Narkotyki” w Bydgoszczy

W dniach 14-15 października 2021 r. w gmachu głównym Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy odbyła się druga edycja Ogólnopolskiego Seminarium z Historii Farmacji. Tym razem wiodącym przedmiotem obrad było obszerne zagadnienie narkotyków. Spotkanie zorganizowała Fundacja Naukowa „Bydgoska Szkoła Historii Nauk Medycznych”, Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Sekcja Historii Farmacji Oddziału Bydgoskiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego.

Truizmem jest twierdzić, że wszelakie substancje psychoaktywne oddziałujące na ośrodkowy układ nerwowy towarzyszyły człowiekowi niemal od zawsze. Niemniej jednak sprowadzenie ich tylko i wyłącznie do roli używek byłoby znacznym ograniczeniem wieloaspektowości narkotyków jako zjawiska. Wykorzystywano je bowiem zarówno jako leki, trucizny, źródła inspiracji jak i stymulanty zdolności kognitywnych oraz fizycznych. Niekiedy znajdowały się za kulisami ważnych w historii wydarzeń politycznych, kulturalnych i społecznych. Obecnie są także niewyczerpanym polem badań laboratoryjnych i klinicznych, choć nadal wzbudzają również liczne kontrowersje. Tematyka wygłaszanych w Bydgoszczy referatów oddawała różnorodną perspektywę postrzegania narkotyków oraz ich zastosowań na przestrzeni dziejów, w różnych miejscach Polski i pozostałych części globu.

Każdy z dwóch dni posiedzeń składał się z trzech sesji, podczas których referaty wygłaszało od dwóch do trzech prelegentów, po czym następował czas na pytania i komentarze. Obrady rozpoczęły się od powitania uczestników przez głównego organizatora seminarium – dr. Wojciecha Ślusarczyka (CM UMK). W naukową część spotkania słuchaczy wprowadził Mateusz Wylaż (student CM UJ) referatem poświęconym narkotycznym przyczynom tańca św. Wita. Szczególne zainteresowanie wzbudziły referaty mgr Elżbiety Szyngiel (UWr) oraz mgr Anny Marii Welz (CM UMK), które charakteryzowało odmienne podejście badawcze – filologa i farmaceuty. Pierwsze wystąpienie dotyczyło poglądów Juliusza Słowackiego w świetle stanu wiedzy medycznej początku XIX w., natomiast drugie, skupiające się na aktualnie prowadzonych badaniach, psychoaktywnych pochodnych piperazyny. Niezwykle żywą dyskusję wzbudziła sesja inauguracyjna kolejny dzień seminarium. Mgr Marcin Skoczeń (UKSW) przedstawił materiały źródłowe (prace dyplomowe powstałe w Wyższej Szkole Oficerskiej MSW im. F. Dzierżyńskiego w Legionowie oraz Akademii Spraw

Wewnętrznych w Warszawie w latach 1972-1989), które ukazywały wiedzę oraz podejście funkcjonariuszy policji oraz służb bezpieczeństwa do narkotyków i osób od nich uzależnionych. Referat ten okazał się być znakomitą wprowadzeniem dla wystąpienia mgr. Lesława Cześnika (Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy), który przedstawił swoiste studium przypadku narkomanii w Polsce na przykładzie Szczecina w latach osiemdziesiątych.

Seminarium stało się znakomitą platformą dyskusyjną, w szczególności dla młodych badaczy reprezentujących różne dziedziny nauki. Wśród aktywnych uczestników znajdowali się między innymi historycy, farmaceuci, filolodzy, etnologowie a także liczne grono studentów medycyny. Interdyscyplinarny charakter spotkania sprawiał, że chętnie zabierano głos, a debaty trwały niemal tak długo jak poszczególne wystąpienia. Parokrotnie poruszano również kwestie metodologiczne.

W trakcie trwania seminarium wygłoszono łącznie szesnaście referatów, które docelowo mają stać się rozdziałami w drugiej części monografii *Studia nad dziejami farmacji*, tym razem poświęconej właśnie narkotykom. Intencją organizatorów było przedstawienie aktualnych badań prowadzonych nad substancjami psychoaktywnymi zarówno z perspektywy historycznej jak i nauki współczesnej. Postulat ten z pewnością udało się zrealizować.

Piotr Skalski

